

POWSTANIE
LISTOPADOWE

ELŻBIETA
PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii w szkole ponadpodstawowej w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Jadwiga Iwanowska
Jan Bielecki
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Rozwój gospodarczy ziem polskich w II połowie XIX i na początku XX w.

Klasa/czas trwania:

III/45 minut (w sali lekcyjnej)

Cele

Uczeń:

- porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach;
- charakteryzuje rozwój przemysłowy ziem polskich, z uwzględnieniem urbanizacji.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca ze źródłem;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- zestawy źródeł opisowych, statystycznych i ikonograficznych.

Opis przebiegu lekcji:

1. Nauczyciel podczas rozmowy kierowanej przypomina sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami w I połowie XIX w. Uczniowie odpowiadają na pytania:
W którym zaborze najszybciej przeprowadzono uwłaszczenie chłopów? Jakie dziedziny gospodarki rozwijały się w poszczególnych zaborach?
2. Następnie nauczyciel dzieli klasę na sześć grup. Każda z nich otrzymuje zestaw 2–3 źródeł dotyczących sytuacji gospodarczej. Nauczyciel zwraca uwagę uczniów, aby starali się wyciągnąć wnioski ze źródeł.

Grupa I

Na podstawie podręcznika oraz źródeł omówcie rozwój przemysłu w zaborze pruskim.

Grupa II

Na podstawie podręcznika oraz źródeł przedstawcie sytuację w rolnictwie w zaborze pruskim.

Grupa III

Na podstawie podręcznika oraz źródeł omówcie rozwój przemysłu w Królestwie Polskim.

Grupa IV

Na podstawie podręcznika oraz źródeł przedstawcie sytuację w rolnictwie w Królestwie Polskim.

Grupa V

Na podstawie podręcznika oraz źródeł przedstawcie sytuację wsi galicyjskiej.

Grupa VI

Na podstawie podręcznika oraz źródeł omówcie rozwój przemysłu w Galicji.

3. Podczas gdy przedstawiciele grup omawiają efekty swoich prac nauczyciel wyświetla na projektorze źródła i zwraca uwagę czy uczniowie prawidłowo i w pełny sposób wykorzystali informacje płynące ze źródeł. W razie potrzeby ukierunkowuje i pomaga wyciągnąć wnioski.

Komentarz metodyczny

Praca ze źródłami służy pogłębieniu umiejętności analizy historycznej oraz kształtowaniu kompetencji kluczowych – posługiwania się językiem ojczystym i kompetencji matematycznych (źródła statystyczne).